

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพจริงของการให้บริการ โรงเรียนอนุบาล สำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่เกี่ยวกับความจำเป็นของการมีโรงเรียนอนุบาล มีทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุมชนและ โรงเรียนอนุบาล

1) Neighborhood Theory

2) หน่วยละแวกบ้าน (A Neighborhood Unit)

3) ระยะทางระหว่างชุมชนกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Maximum Distances for Community Facilities)

2.2 การจัดการศึกษาระดับอนุบาล

1) ความหมายของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

2) ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

4) จุดมุ่งหมายของนโยบายในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

5) เทคนิคการเลือกโรงเรียนอนุบาล

6) การเลือกโรงเรียน

2.3 มาตรฐานและ พรบ.ที่เกี่ยวข้อง

1) มาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของการเคหะแห่งชาติ

2) เกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา

3) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน ในหมวดบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาล

4) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน

พ.ศ.2531

2.4 แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

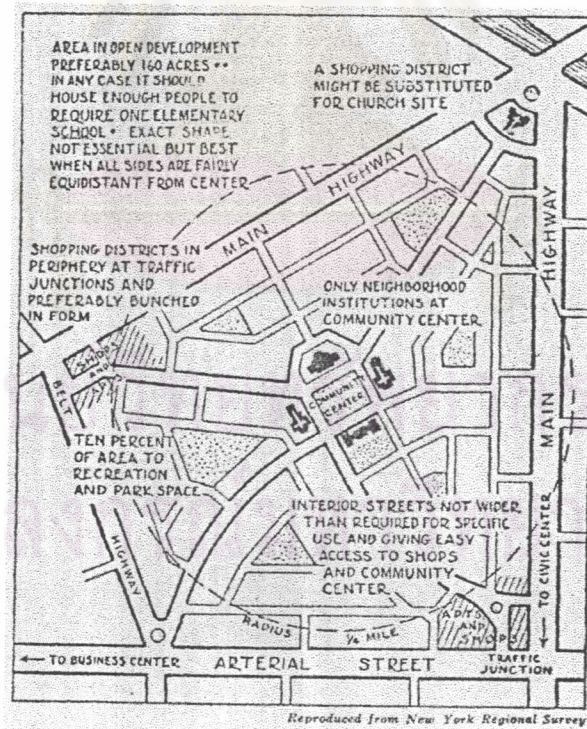
1) แนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุมชนและโรงเรียนอนุบาล

Neighborhood Theory (Perry, 1929) โดยกำหนดหลักปฏิบัติ 6 ประการ ได้แก่

1. ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรไม่ควรผ่านเข้าไปในย่านพักอยู่อาศัย แต่ถนนสายหลักควรมีขอบเขตรอบ ๆ ย่านพักอาศัย
2. ถนนภายในควรออกแบบลักษณะปลายตัน (cul-de-sacs) เพื่อเพิ่มความปลอดภัย ลดการจราจรเบาบางลง จึงทำให้บรรยากาศที่อยู่อาศัยเป็นบรรยากาศที่ดี
3. จำนวนผู้อยู่อาศัยควรมีความเพียงพอกับ โรงเรียนที่มีและรองรับได้คือ 3,000-4,000 คน
4. ละแวกบ้าน (neighborhood) ควรมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยตั้งอยู่ในพื้นที่สีเขียว และเป็นที่สาธารณะ พร้อมกับส่วนบริการต่าง ๆ ภายในขอบละแวกบ้าน
5. ขนาดของละแวกบ้านประมาณ 160 เอเคอร์ หรือ 400 ไร่ มีความหนาแน่น 4 ครอบครัว/ไร่ โดยมีระยะการเดินทางจากบ้านถึงโรงเรียนไม่เกินครึ่งไมล์ หรือ 800 เมตร
6. หน่วยพักอาศัยสามารถใช้บริการ ร้านค้า โบสถ์ ห้องสมุด และมีศูนย์กลางของชุมชนอยู่ใกล้โรงเรียน

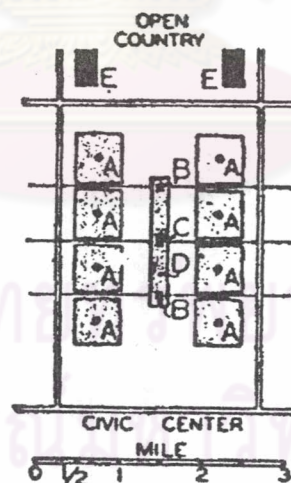

ภาพที่ 2.1 แสดง Neighborhood Theory ของ Perry

หน่วยละแวกบ้าน (A Neighborhood Unit By Jose' Sert)

Jose' Sert กล่าวว่า ระยะทางเดินมากที่สุดระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับหน่วยพักอาศัยคือ $\frac{1}{4}$ ไมล์ หรือ 400 เมตร และโรงเรียนประถมศึกษาควรจะต้องอยู่ที่ตำแหน่งศูนย์กลางของหน่วยละแวกบ้าน กลุ่มของละแวกบ้าน 6-8 กลุ่มประกอบกันขึ้นเป็นเมือง (Township) โดยมีประชากร 56,000-80,000 คน ควรมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสำหรับกลุ่มของละแวกบ้าน 4 กลุ่ม และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับกลุ่มของละแวกบ้าน 8 กลุ่ม ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะอยู่ภายในศูนย์กลางของเมือง (Township Center) ล้อมรอบด้วยสวนวงแหวน (Greenbelt) และหน่วยละแวกบ้าน (Neighborhood Unit) จะประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาล สนามเด็กเล่น ที่เล่น โบสถ์ ร้านค้า ศูนย์การค้า ห้องสมุด และศูนย์ปฐมพยาบาล ศูนย์กลางของเมือง (Township Center) ควรมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สนามกีฬาของชุมชน ห้องประชุม สถานที่แสดงคอนเสิร์ต โรงภาพยนตร์ ห้างสรรพสินค้า นันทนาการ และสำนักงานบริหาร

ด้านเส้นทางการจราจร ผ่านละแวกบ้านและเชื่อมต่อกับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหาร การศึกษา โรงแรม การค้า นันทนาการ สถานียขนส่ง รวมอยู่ด้านหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ โดยแต่ละชุมชนมีพื้นที่สีเขียว (Greenbelt) เป็นตัวคั่น

- A Neighborhood Unit
- B Junior High School
- C Senior High School
- D Township Center
- E Light Industry

ภาพที่ 2.2 แสดงหน่วยละแวกบ้านตามทฤษฎีของ Jose' Sert

ระยะทางระหว่างชุมชนกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Maximum Distances for Community Facilities By De Chiare, J., and Kopplman, L., 1969: 190)

1. ระยะทางระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

1.1) ชุมชนกับโรงเรียนอนุบาล (Nursery School) ควรมีระยะทางเดินเท้า $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{4}$ ไมล์ หรือ 200-400 เมตร

1.2) ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา (Elementary School) ควรมีระยะทางเดินเท้า $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ ไมล์ หรือ 400-800 เมตร

1.3) ชุมชนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (Junior High School) ควรมีระยะทางเดินเท้า $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ ไมล์ หรือ 800-1,200 เมตร

1.4) ชุมชนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School) ควรมีระยะทางเดินเท้าหรือรถประจำทาง $\frac{3}{4}$ - 1 ไมล์ หรือ 1,200-1,600 เมตร หรือ 1.2-1.6 กิโลเมตร

1.5) ชุมชนกับวิทยาลัย (Junior College, College, Special School) ควรมีระยะทางเดินเท้าหรือรถประจำทาง 1 ไมล์ หรือ 1,600 เมตร หรือ 1.6 กิโลเมตร

2. ระยะทางระหว่างชุมชนกับร้านค้า

2.1) ชุมชนกับร้านค้าย่อย (Local Shopping) ควรมีระยะทางเดินเท้า $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ ไมล์ หรือ 400-800 เมตร

2.2) ชุมชนกับศูนย์การค้า (Regional Shopping Center) ควรใช้เวลาเดินทาง $\frac{3}{4}$ - 1 ชั่วโมง

3. ระยะทางระหว่างชุมชนกับสนาม, สวน

3.1) ชุมชนกับสนามวิ่งเล่น (Playground) ควรมีระยะทางเดินเท้า $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ ไมล์ หรือ 400-800 เมตร

3.2) ชุมชนกับสวนพักผ่อนหย่อนใจ (Play Field) ควรใช้เวลาเดินทาง $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง หรือ 30 นาที

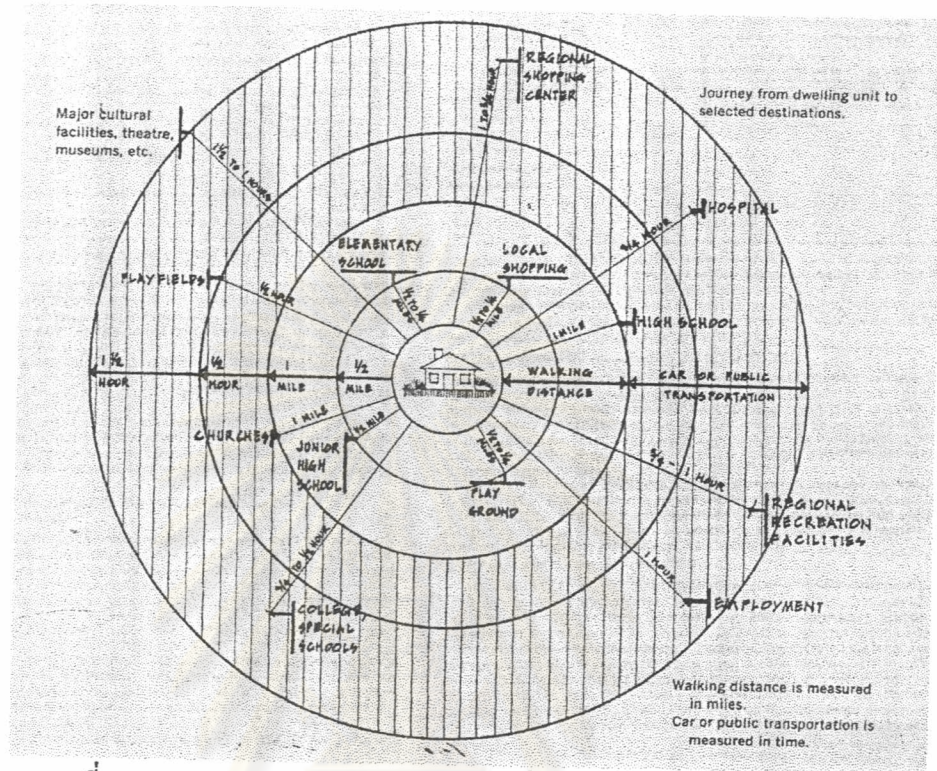
4. ระยะทางระหว่างชุมชนกับโบสถ์ (Churches) ควรมีระยะทางเดินเท้า 1 ไมล์ หรือ 1.6 กิโลเมตร

5. ระยะทางระหว่างชุมชนโรงพยาบาล ควรใช้เวลาเดินทาง $\frac{3}{4}$ ชั่วโมง หรือ 45 นาที

6. ระยะทางระหว่างชุมชนกับแหล่งงาน ควรใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง

7. ระยะทางระหว่างชุมชนกับศูนย์อำนวยความสะดวกด้านนันทนาการ (Regional Recreation Facilities) ควรใช้เวลาเดินทาง $\frac{3}{4}$ - 1 ชั่วโมง

8. ระยะทางระหว่างชุมชนกับสถานที่เกี่ยวเช่น ศูนย์วัฒนธรรม โรงภาพยนตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น (Major Cultural Facilities, theatre, museums, etc.) ควรใช้เวลาเดินทาง 1- 1 1/2 ชั่วโมง

ภาพที่ 2.3 แสดงระยะทางระหว่างชุมชนกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2.2 การจัดการศึกษาระดับอนุบาล

1. ความสำคัญการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543:35) กล่าวว่า การจะทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จในการสร้างคนที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของเด็กตั้งแต่ระดับอนุบาล(0-6 ปี) เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่นอกจากเด็กจะพัฒนากายภาพตามปกติแล้ว การพัฒนาทางสมองก็ยิ่งพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว เด็กในวัยนี้จะสามารถเรียนรู้ และมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ และการปรับตัวตามกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ได้ดี

จอง พีอาเจต์ (Jean Piaget, 1896-1980) นักจิตวิทยาชาวสวิส ผู้สร้างทฤษฎีพัฒนาการเชาวน์ปัญญา เชื่อว่าคนเราทุกคนตั้งแต่เกิดมา มีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นผู้พร้อมที่จะมีกิจกรรม หรือเริ่มกระทำก่อน (Active) สถิติปัญญาความคิดของเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 2 ปี แสดงออกโดยการกระทำ เด็กสามารถแก้ปัญหาได้แต่ไม่สามารถอธิบายได้ และเด็กในวัย 18 เดือน - 7 ปี ความคิดของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับความรู้เป็นส่วนใหญ่ สามารถที่จะ

สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้ง แต่เด็กเริ่มที่จะใช้ภาษา สามารถบอกถึงต่างๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวได้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541: 48)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1856-1939) บิดาแห่งจิตวิเคราะห์เป็นชาวออสเตรีย เป็นคนแรกที่เห็นความสำคัญของพัฒนาการในวัยเด็ก ถือว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาการของบุคลิกภาพตอนวัยผู้ใหญ่ และมีความเชื่อว่า 5 ปีแรกของชีวิตมีความสำคัญมาก เป็นระยะวิกฤติของพัฒนาการของชีวิต (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541:32-33)

อีริกสัน (Erikson) นักจิตวิทยาพัฒนาการ ผู้สร้างทฤษฎีจิตสังคม ซึ่งเน้นความสำคัญของทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจ (Psychological) อีริกสันเรียกเด็กอายุ 3-5 ปี ว่า เป็นวัยแห่งการเป็นผู้คิดริเริ่มการรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลังงานที่จะเริ่มงาน มีความคิดริเริ่มจะทำสิ่งใหม่ ๆ ชอบประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541: 41)

เลวี ซีมาโนวิช วิกือทสกี (Lev Semanovick Vygotsky 1886-1934) นักจิตวิทยาชาวรัสเซีย ผู้สร้างทฤษฎีพัฒนาการเชาวันปัญญา ซึ่งเน้นความสำคัญของวัฒนธรรมและสังคม วิกือทสกี กล่าวว่า การเข้าใจพัฒนาการของมนุษย์จะต้องเข้าใจวัฒนธรรมที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู เพราะตั้งแต่แรกเกิด มนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลงานของมนุษย์ คือ วัฒนธรรม และพัฒนาการทางเชาวันปัญญาของเด็กแต่ละวัยจะเพิ่มถึงขั้นสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้ ก็ต่อเมื่อได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541:61)

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวได้ว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปีแรกเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต เป็นวัยแห่งการวางพื้นฐานและมีอิทธิพลต่ออนาคตของเด็ก ดังนั้นการศึกษาระดับอนุบาลจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาการของเด็กได้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

2. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล (เยาวพา เคชะคุปต์, 2542: 18-19)

การศึกษาระดับอนุบาลมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นให้เด็กได้ฝึกความพร้อมทุก ๆ ด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด รู้จักการใช้ห้องน้ำได้ถูกต้อง เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี

2) ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ฝึกให้มีจิตใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ กตัญญู กตเวทิตะ เคารพเชื่อฟัง ขยันอดทน เป็นต้น

3) ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เคารพตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้ เป็นต้น

4) ด้านสติปัญญา ส่งเสริมด้านสติปัญญาเช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนว่องไว รักการเรียนรู้ เป็นต้น

3. จุดมุ่งหมายของนโยบายในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กองโรงเรียนสามัญศึกษา, 2538: 19-20)

- 1) เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนอายุ 3-5 ปี
- 2) เพื่อให้การเตรียมความพร้อมต้องจัดให้บูรณาการเหมาะสมกับวัยของนักเรียนทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจิตใจ
- 3) เพื่อให้การพัฒนาการเตรียมความพร้อมของนักเรียนได้รับการดูแลจากบุคลากรที่ความรู้ประสบการณ์ และผ่านการอบรมมาโดยเฉพาะ
- 4) เพื่อพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์แผนการจัดประสบการณ์คู่มือครู สื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4. เทคนิคการเลือกโรงเรียนอนุบาล (นภา สุขะมงคล, 2545 : 11)

1) ความสะดวก หมายถึง สะดวกการรับ-ส่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพื่อให้ไม่ให้เกิดความเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทางมากนัก เพราะฉะนั้นจึงควรมองหาโรงเรียนอนุบาลที่สามารถรับ-ส่ง สะดวก ซึ่งก็หมายถึง โรงเรียนที่ใกล้บ้านนั่นเอง

2) บุคลากรของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่บรรดาครูทั้งหลาย ไปจนถึงพี่เลี้ยงและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต้องเป็นดี จิตใจอ่อนโยน รักเด็ก โดยสังเกตพฤติกรรมเหล่านี้จากการพูดคุยปฏิสัมพันธ์ และที่สำคัญ คือ อัตราครูและพี่เลี้ยงต่อเด็กต้องมีความเหมาะสมและเพียงพอคือ เด็กอายุ 2-3 ปี ต้องใช้ครู 1 คน พี่เลี้ยง 10 คน ต่อเด็กประมาณ 14 คน ส่วนเด็กอายุ 4 ปีขึ้นไป ควรใช้ครู 1 คน และพี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็กประมาณ 20 คน เพราะเด็กต้องการการดูแลเอาใจใส่และความอบอุ่นจากผู้ใหญ่

3) สถานที่ต้องมีบริเวณกว้างขวาง สะอาด ปลอดภัย มีห้องเรียนกว้างพอ มีที่สำหรับเด็กนอน ห้องน้ำต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก มีสนามหญ้าให้เด็กวิ่งเล่น พร้อมเครื่องเล่นที่สร้างสรรค์อย่างเพียงพอ เพื่อให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู ปาก จมูก และผิวหนังได้เต็มที่

4) ระบบรักษาความปลอดภัย ต้องมีรั้วรอบขอบชิด ประตูที่ติดถนนต้องมีกุญแจใส่ให้เรียบร้อย การรับ-ส่งเด็กและการเข้าออกภายในโรงเรียนเป็นอย่างไร ควรพิจารณาให้รอบคอบ

5)อาหาร พิจารณาการประกอบอาหารของโรงเรียน คุณความสะอาดของห้องครัว พิจารณารายการอาหารว่าถูกต้องตามหลักโภชนาการ และมีปริมาณที่เพียงพอหรือเปล่า

5. การเลือกโรงเรียน (เสาวรี นุนนาค ,2546 : 21)

- 1)สถานที่ตั้งของโรงเรียน ไม่ควรห่างจากที่พักจนกระทั่งเด็กไม่สามารถได้รับการพักผ่อนที่เพียงพอ
- 2)สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ต้องเอื้อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาดังเช่นที่บ้าน
- 3)อุปกรณ์การเรียนการสอน และอุปกรณ์เสริมต้องเหมาะสม และเอื้อต่อการพัฒนาทั้งสี่ด้านของผู้เรียน (ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
- 4) แนวการจัดการศึกษา ต้องเหมาะสม และตรงศักยภาพของผู้เรียน

2.3 มาตรฐานและ พรบ.ที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของการเคหะแห่งชาติ(2525: 2)

กำหนดขนาดของชุมชน โดยใช้เกณฑ์จำนวนหน่วยและประชากรแบ่งเป็น 4 ขนาด ดังนี้

1. ชุมชนขนาดหมู่บ้าน จำนวนที่อยู่อาศัย 300-500 หน่วย ประชากร 1,500-2,500 คน
2. ชุมชนขนาดตำบล จำนวนที่อยู่อาศัยขนาดเท่ากับหมู่บ้าน 4 หน่วยคือ 1,200-2,000 หน่วย ประชากร 6,000-10,000 คน
3. ชุมชนขนาดอำเภอ จำนวนที่อยู่อาศัยขนาดเท่ากับตำบล 3 หน่วยคือ 3,600-6,000 หน่วย ประชากร 18,000-300,000 คน
4. ชุมชนขนาดเมือง จำนวนที่อยู่อาศัยขนาดเท่ากับอำเภอ 3 หน่วยคือ 10,800-18,000 หน่วย ประชากร 54,000-90,000 คน

เกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา (การวิจัยมาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร สำหรับการเคหะแห่งชาติ, 2531: 226-227)

1. การกำหนดแนวทางและมาตรฐานขั้นต่ำคุณภาพสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของหมู่บ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานคร ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม กำหนดจำนวนโรงเรียนตามขนาดของหน่วยที่พักอาศัยในโครงการ ไม่ได้กำหนดจำนวนนักเรียนและขนาดพื้นที่การศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขนาดโครงการ 400 หน่วยที่พักอาศัย ควรมีโรงเรียนระดับอนุบาลจำนวน 2 โรง และระดับประถมศึกษาจำนวน 1 โรง

ขนาดโครงการ 1,600 หน่วยที่พักอาศัย ควรมีโรงเรียนระดับอนุบาลจำนวน 4 โรงเรียน และระดับประถมศึกษาจำนวน 2 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2 โรงเรียน ระดับตอนมัธยมศึกษาปลาย 1 โรงเรียน

ขนาดโครงการ 4,000 หน่วยที่พักอาศัย ควรมีโรงเรียนระดับอนุบาลจำนวน 12 โรงเรียน และระดับประถมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2 โรงเรียน ระดับตอนมัธยมศึกษาปลาย 2 โรงเรียน

2. ข้อกำหนดมาตรฐานที่อยู่อาศัยขั้นต่ำเกี่ยวกับบ้านจัดสรรของการเคหะแห่งชาติ กำหนดอายุวัยเรียนระดับต่าง ๆ ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรแต่ละระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน จำนวนโรงเรียนในโครงการ เนื้อที่ต่ำสุดของสถานศึกษา และระยะการบริการทางเดินจากที่พักอาศัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับอนุบาล อายุระหว่าง 3.1-6.0 ปี มีนักเรียนร้อยละ 6 ของประชากรในโครงการ ขนาดนักเรียนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 30 จำนวนโรงเรียน 1 แห่ง โดยมีเนื้อที่ต่ำสุดมากกว่า 0.5 ไร่ ต่อนักเรียน 120 คน ระยะทางเดินจากที่พักอาศัยน้อยกว่า 0.4 กิโลเมตร

ระดับประถมศึกษา อายุระหว่าง 6.1-13.0 ปี มีนักเรียนร้อยละ 15 ของประชากรในโครงการ ขนาดนักเรียนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 40 จำนวนโรงเรียน 1 แห่ง โดยมีเนื้อที่ต่ำสุดมากกว่า 2.5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ทุก 100 คน ระยะทางเดินจากที่พักอาศัยน้อยกว่า 0.8 กิโลเมตร

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 13.1-16.0 ปี มีนักเรียนประมาณร้อยละ 7.5 ของประชากรในโครงการ ขนาดนักเรียนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 40 โดยมีเนื้อที่ต่ำสุดมากกว่า 5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ ทุก 100 คน ระยะทางเดินจากที่พักอาศัยน้อยกว่า 1.2 กิโลเมตร

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุระหว่าง 16.1-18.0 ปี มีนักเรียนประมาณร้อยละ 2.5 ของประชากรในโครงการ ขนาดนักเรียนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 30 จำนวน โดยมีเนื้อที่ต่ำสุดมากกว่า 5 ไร่ และเพิ่ม 0.5 ไร่ทุก 100 คน ระยะทางเดินจากที่พักอาศัยน้อยกว่า 1.6 กิโลเมตร

3. มาตรฐานและส่วนประกอบในการจัดทำผังทางด้านกายภาพของต่างประเทศ กำหนดสัดส่วนร้อยละของนักเรียนแต่ละระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้อง นักเรียนต่อครู เนื้อที่ต่ำสุด และระยะทางเดินเท้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับอนุบาล สำหรับขนาดเคหะชุมชน 500 คน จะมีนักเรียนระดับอนุบาลร้อยละ 10 ของประชากร จำนวนนักเรียนต่อห้องเท่ากับ 30 เนื้อที่โรงเรียนขึ้นกับโครงสร้างของอายุประชากรอย่างต่ำจำนวน 2 ไร่ ระยะบริการทางเท้า 0.5 กิโลเมตร

ระดับประถมศึกษา สำหรับขนาดชุมชน 3,500 คน จะมีนักเรียนระดับประถมศึกษาประมาณ 200-400 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ของประชากร จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียนระหว่าง 35-40 จำนวนนักเรียนต่อครูเท่ากับ 30 เนื้อที่ควรมี 7 ไร่ต่อประชากร 3,500 คน หรืออย่างต่ำ 5 ไร่ ระยะบริการทางเท้า 1-2.5 กิโลเมตร

ระดับมัธยมศึกษา สำหรับขนาดชุมชน 9,000 คน จะมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาประมาณ 650-1,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของประชากร จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 35 จำนวนนักเรียนต่อครูเท่ากับ 25 ควรมีมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายรวมกัน 1 โรงเรียน เนื้อที่ 15 ไร่ต่อประชากร 9,000 คน หรืออย่างต่ำ 10 ไร่ ระยะบริการทางเท้าไม่ควรเกิน 2.5 กิโลเมตร

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน ในหมวดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนอนุบาล

พ.ศ.2516

ผู้ใดจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ที่ประกอบการพาณิชย์ หรือประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมอยู่ด้วย ทุก ๆ 150 แปลงของที่ดินแปลงย่อยที่จะใช้เพื่อที่อยู่อาศัย ต้องกันพื้นที่ไว้เพื่อ

- ก) ใช้เป็นสนามเด็กเล่น 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ในสิบห้าส่วนของเนื้อที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และต้องไม่น้อยกว่า 1,600 ตารางเมตร (1 ไร่)
- ข) ใช้ตั้งโรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง มีเนื้อที่ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- ค) ใช้ตั้งร้านค้าย่อย 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามสิบส่วนของเนื้อที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และต้องไม่น้อยกว่า 800 ตารางเมตร (200 ตารางวา) (เสถียร วิชัยลักษณ์, (ม.ป.ป.): 33-34)

พ.ศ.2517

ในกรณีจัดแบ่งที่ดินเป็นแปลงย่อยมีจำนวน 150 แปลง จะต้องจัดให้มีพื้นที่ไว้เพื่อ

- ก) ใช้เป็นสนามเด็กเล่นอย่างน้อย 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ในสิบห้าส่วนของเนื้อที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และต้องไม่น้อยกว่า 1,600 ตารางเมตร (1 ไร่)
- ข) ใช้ตั้งโรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 1,600 ตารางเมตร (1 ไร่)
- ค) ใช้ตั้งร้านค้าย่อย 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามสิบส่วนของเนื้อที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และต้องไม่น้อยกว่า 800 ตารางเมตร (200 ตารางวา)

ถ้าเกินกว่า 150 แปลง จะต้องจัดให้มีพื้นที่ไว้เพื่อบริการสาธารณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นทุก 150 แปลง เกินของ 150 แปลง ถ้าเกินถึงหนึ่งให้ถือเป็น 150 แปลง (มานพ พงศทัต, 2525: 201)

พ.ศ.2519

ในกรณีจัดแบ่งที่ดินเป็นแปลงย่อยมีจำนวน 100 แปลง ถึง 200 แปลง จะต้องจัดให้มีพื้นที่ไว้เพื่อ

- ก) ใช้เป็นสนามเด็กเล่น 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 800 ตารางเมตร (0.5 ไร่)
- ข) ใช้ตั้งโรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 800 ตารางเมตร (0.5 ไร่)
- ค) ใช้ตั้งร้านค้าย่อย 1 แห่ง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 400 ตารางเมตร (100 ตารางวา) ถ้าเกิน 200 แปลง จะต้องจัดให้มีพื้นที่ไว้เพื่อบริการสาธารณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นทุก 200 แปลง ถ้าเกินถึงหนึ่งให้ถือเป็น 200 แปลง (กรมที่ดิน. กองวิชาการ. สวัสดิการฝ่ายนิติการ, 2528: 30)

พ.ศ. 2530

ในกรณีจัดแบ่งที่ดินเพื่อจำหน่ายเป็นแปลงย่อยจำนวนตั้งแต่ 500 แปลง ต้องจัดให้มีพื้นที่ไว้เพื่อใช้ตั้งโรงเรียนอนุบาลไม่น้อยกว่าหนึ่งแห่งและอื่น ๆ เนื้อที่ไม่น้อยกว่า 400 ตารางวา ถ้าเกิน 500 แปลงต้องจัดให้มีพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น ทุก ๆ 500 แปลง (กรมที่ดิน. กองวิชาการ. คณะนิติกร, 2528: 52)

พ.ศ. 2535

การจัดสรรที่ดินขนาดใหญ่ จำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลงขึ้นไป หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่ ผู้จัดสรรจะต้องกันพื้นที่ไว้เป็นที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลจำนวน 1 แห่ง เนื้อที่ไม่น้อยกว่า 200 ตารางวา และจะต้องจัดให้มีพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้นทุก ๆ 500 แปลง หรือทุก ๆ 100 ไร่ ในกรณีที่ไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้ ให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวจัดทำบริการสาธารณะประจำหมู่บ้านจัดสรรแทน (สมาคมการค้าอสังหาริมทรัพย์, 2538: 21)

พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดินพ.ศ.2543 ใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 (พ.ศ.2515) เพื่อกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรร ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดินพ.ศ.2543 ได้มีการแก้ไขสาระสำคัญหลัก ๆ 2 ประเด็น

1) การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางและคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัดขึ้นทุกจังหวัด ทำให้ทุกจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ เป็นประธานคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด สามารถพิจารณาออกใบอนุญาตจัด

สรรที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของตนได้ และคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางทำหน้าที่เพียงควบคุมนโยบาย เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสรรที่ดินเท่านั้น

2) การดูแลระบบสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ ภายหลังจากที่มีการอยู่อาศัยในโครงการจัดสรรแล้วกฎหมายได้เปิดทางให้แต่ละโครงการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรทำหน้าที่ดูแลระบบสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะในโครงการของตนได้ ซึ่งจากเดิมกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดสรรที่ดิน หรือยกให้ท้องถิ่นเป็นสาธารณประโยชน์เท่านั้น (บัณฑิต จุลาสัย, 2543: 7)

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ยังคงให้ใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535 ที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 286 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ตามพระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2543 ในบทเฉพาะกาล

พ.ศ. 2544

ใช้ประกาศคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง แทน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535 เรื่องกำหนดนโยบายการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 (1) และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง จึงกำหนดนโยบายจัดสรรที่ดินเพื่อให้คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัดใช้เป็นเกณฑ์ในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม และพิจารณาเกี่ยวกับคำขออนุญาตทำการจัดสรรที่ดินไว้

ผู้จัดสรรที่ดินต้องกันพื้นที่ไว้เพื่อจัดทำสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะดังนี้

(1) สวน สนามเด็กเล่นและหรือสนามกีฬา โดยคำนวณจากพื้นที่จัด

จำหน่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ทั้งนี้ ไม่ให้แบ่งแยกออกเป็นแปลงย่อยหลายแห่ง เว้นแต่เป็นการกันพื้นที่แต่ละแห่งไว้ไม่ต่ำกว่า 1 ไร่

(2) ในกรณีเป็นการจัดสรรที่ดินขนาดใหญ่ ผู้จัดสรรที่ดินจะต้องกันพื้นที่ไว้เป็นที่ตั้งโรงเรียนอนุบาล จำนวน 1 แห่ง เนื้อที่ไม่น้อยกว่า 200 ตารางวา และต้องจัดให้มีพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้นทุก ๆ 500 แปลง หรือทุก ๆ 100 ไร่ ในกรณีที่ไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการได้ ให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวจัดตั้งโรงเรียนประเภทอื่น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ หากไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนประเภทอื่นได้ ให้จัดทำบริการสาธารณะและหรือสาธารณูปโภคอื่น เช่น ศูนย์เด็กเล็ก สวน สนามเด็กเล่น สนามกีฬา เป็นต้น

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ.2531

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กองโรงเรียนสามัญศึกษา (2538: 23-26) กล่าวว่า
หมวด 4 โรงเรียน สถานที่และอาคาร

1. โรงเรียนอนุบาลที่จะจัดตั้งใหม่ จะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่เดิมไม่น้อยกว่า 300 เมตร บนเส้นทางคมนาคมทางบก
2. บริเวณโรงเรียนมีลักษณะดังนี้
  - 2.1) มีที่ดินผืนเดียวติดต่อกัน มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา ผู้รับใบอนุญาตมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสัญญาเช่าไม่น้อยกว่า 3 ปี ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
  - 2.2) พื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่ม และไม่มีสิ่งอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน หากมีบ่อน้ำหรือสระน้ำอยู่ภายในบริเวณ โรงเรียนจะต้องล้อมรั้วให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย
  - 2.3) มีรั้วที่แสดงบริเวณที่เป็นสัดส่วน
  - 2.4) สถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน
  - 2.5) ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน จะเป็นในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้
  - 2.6) ต้องมีพื้นที่สำหรับนักเรียนพักผ่อนอย่างเพียงพอ
3. ห้ามใช้บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กหรือดำเนินกิจการอื่น หรือเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน ยกเว้นที่อยู่อาศัย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ครูและพี่เลี้ยง แต่จะต้องจัดให้เป็นสัดส่วน
4. อาคารเรียนต้องมีลักษณะดังนี้
  - 4.1) อาคารเรียนต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
  - 4.2) สำหรับอาคารเรียนที่มีห้องเรียนเกินกว่า 2 ห้องติดต่อกัน ช่องทางเดินภายในอาคารหรือระเบียงทางเดินต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หรือถ้ามีม้านั่ง ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร อาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีลูกกรงระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร และช่องห่างลูกตั้งของลูกกรงไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร
  - 4.3) อาคารเรียนต้องมีฝ้าเพดานใต้หลังคา เว้นแต่หลังคาลาดฟ้าคอนกรีตเสริมเหล็ก ระยะความสูงจากพื้นถึงเพดานต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร
  - 4.4) บันไดต้องแบ่งออกเป็นสองช่วง ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 เมตร ความกว้างของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ขานพักบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันไดต้องสูงกว่า 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกรงสูงไม่ต่ำกว่า 90 เซนติเมตร รวมทั้งราวเดียวสำหรับนักเรียนเกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่มากกว่า 15 เซนติเมตร

5. ห้องเรียนต้องมีลักษณะดังนี้

5.1) ห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และจะต้องเป็นห้องโล่ง ไม่มีเสา หรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่ห้องเรียนเป็นรูปสี่เหลี่ยมความกว้างของห้องเรียนไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร และในกรณีที่ห้องเรียนรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบของห้องไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร

5.2) ห้องเรียนอาจจะจัดเป็นห้องขนาดใหญ่มีฝ้าประจันที่สามารถปรับเป็นห้องเรียนหรือกิจกรรมขนาดต่าง ๆ ในเวลาเดียวกัน แต่พื้นที่ของห้องเรียนขนาดเล็กที่สุด ต้องมีไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 5.1)

5.3) การระบายอากาศของห้องเรียนต้องถ่ายเทได้สะดวกโดยรวมเนื้อที่หน้าต่าง ประตู และช่องลมแล้วไม่น้อยกว่า 20% ของเนื้อที่ห้อง ยกเว้นห้องที่ใช้ระบบปรับอากาศ

5.4) แสงสว่างในห้องเรียนต้องมีความเข้มไม่น้อยกว่า 200 ลักส์ โดยสม่ำเสมอทั้งห้อง ห้องเรียนที่ใช้แสงสว่างตามธรรมชาติ ความเข้มของแสงสว่างไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ต้องติดตั้งโคมไฟฟ้าแสงสว่างเพิ่มในห้องนั้น ๆ

5.5) ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ในกรณีที่ไม่มีทางเข้าออกทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร

5.6) สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน

5.7) การจัดห้องเรียน ให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวนของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

5.8) ถ้าใช้อาคารเรียนที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเป็นอาคารเรียนจะต้องปรับปรุงอาคารเรียนให้มีสภาพตามที่กำหนดให้ 4.3, 4.4, 4.5

6. นอกจากห้องเรียนแล้ว โรงเรียนต้องจัดให้มี

6.1) ห้องบริหาร เว้นแต่โรงเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับอื่น

6.2) ที่รับประทานอาหาร ต้องมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนหรือจะใช้ห้องเรียนเป็นที่รับประทานอาหารก็ได้ แต่โรงเรียนจะต้องดูแลในเรื่องความสะอาดเป็นอย่างดี

6.3) ห้องเตรียมอาหาร ต้องถูกสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนด

6.4) ห้องพยาบาล หรือมุมพยาบาล

6.5) ห้องนอนสำหรับนักเรียน ต้องจัดให้โดยมีสัดส่วนพื้นที่ต่อนักเรียนไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อคน หรือจะใช้ห้องเรียนเป็นห้องนอนด้วยก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีที่นอนและอุปกรณ์ด้วย

6.6) ห้องน้ำหรือห้องอาบน้ำ ต้องจัดให้เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และต้องรักษาความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ

6.7) ห้องส้วมให้ถือเกณฑ์ดังนี้

6.7.1) นักเรียน 1-100 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 25 คน

นักเรียน 101-600 คน มี 1 ที่ต่อนักเรียน 50 คน

นักเรียน 601คนขึ้นไป มี 1 ที่ต่อนักเรียน 75 คน

6.7.2) จะต้องรักษาความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ มีบังตาหรือประตู ไม่มีกloten ประตู หรือกุญแจติดประตู และส้วมต้องอยู่ไม่ไกลจากห้องเรียน หรืออยู่ในห้องเรียน ถ้าอยู่นอกอาคารเรียน ทางเดินไปห้องส้วมต้องมีหลังคากันแดดกันฝน

6.7.3) ในกรณีที่โรงเรียนมีอาคารมากกว่า 1 ชั้น จะต้องมียุ้งส้วมทุกชั้น

2.4 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1)แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ทองสา อ้วนแก้ว(สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2547) concept ของข้อกำหนดจัดสรรที่ดิน คือ การเกิดชุมชน ควรมีขนาดเท่าไร ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกใดบ้าง สิ่งแรกที่มี คือ สนามเด็กเล่น สำหรับเด็กและเมื่อเด็กโตขึ้นมาก็ควรมีโรงเรียน เพื่อชุมชนจะไม่ต้องออกไปข้างนอก พอเด็กโตขึ้นก็ควรมีโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหมู่บ้านจัดสรรเป็นชุมชน ดังนั้นจึงได้กำหนดพื้นที่ที่ต้องจัดไว้ให้สำหรับเป็น โรงเรียนอนุบาล และการกันพื้นที่ดังกล่าวมีขนาดลดลงเรื่อย ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และเพราะว่าข้อกำหนดการจัดสรรต้องเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ๆ ด้วยจึงต้องกำหนดให้มากกว่ามาตรฐานของกฎหมายอื่น ๆ และขณะนั้นมีการประชุมร่างข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 ซึ่งขณะนั้นใช้กฎกระทรวงศึกษาธิการปีพ.ศ. 2525 กำหนดไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 150 ตารางวา ทำให้ข้อกำหนดจัดสรรกำหนดว่ากันพื้นที่ไม่น้อยกว่า 200 ตารางวา

ในกรณีที่บริเวณใกล้ ๆ นั้นมีโรงเรียนอนุบาลจะสามารถยื่นเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการให้พิจารณาแล้วแต่กรณี ไป แต่พื้นที่สำหรับกันเป็นโรงเรียนอนุบาลนั้นที่บังคับไว้เพราะอยากให้คู่กับสนามเด็กเล่น คือเป็นพื้นที่สีเขียวของชุมชน และพื้นที่ดังกล่าวสามารถซื้อขายหรือเช่าเพื่อจัดตั้งเป็นโรงเรียนอนุบาลได้อย่างเดียว ทำอย่างอื่นไม่ได้

2)งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คนอง คนเล็ก (2535) ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่ามี ความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ชมขวัญ ชานีประศาสน์(2538) ทศนคติของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อกำหนดจัดสรรที่ดิน พุทธศักราช 2535

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอความคิดเห็นของผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 286 (ปว.286) และข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้ประกอบการต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วน ปว.286 ในเรื่องหลัก ๆ คือ เรื่องการออกใบอนุญาตจัดสรร การทำสัญญาซื้อขาย ระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค การกำหนดคบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการที่ละเมิดกฎหมาย ส่วนข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535 มีประเด็นหลัก ๆ คือ ขนาดค่าสุดของที่ดินแปลงย่อยซึ่งผู้ประกอบการเห็นว่าควรจะยืดหยุ่นได้ ไม่จำเป็นต้องตายตัวในเรื่องสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ โดยเฉพาะเรื่องของสวนสาธารณะและโรงเรียนอนุบาล

มนต์จิตา บุปผาคำ(2544) กลยุทธ์การตลาดของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และความเห็นของผู้ปกครองถึงการปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียน เปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ถึงการปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียน และกลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่าความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ถึง การปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนความ เห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และความเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ถึงการปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติ เกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของโรงเรียน และกลยุทธ์การตลาดทุกกลยุทธ์ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ด้าน ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองใน การส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย